

Befolkning och arbetsmarknad

Ånge
kommun

Befolkning och arbetsmarknad

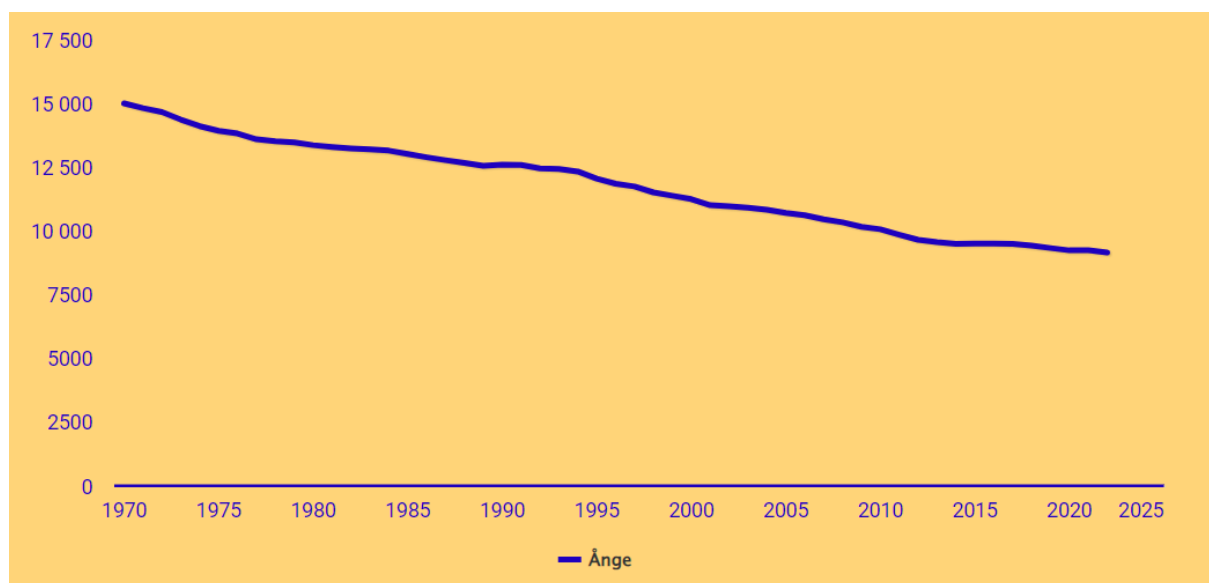
Senast uppdaterad: 2023-05-30

Innehållsförteckning

Befolkningsstatistik i Ånge kommun	3
Arbetsmarknad och regionala samarbeten.....	5
Mål, planer och program.....	10
Läs mer	11

Befolkningsstatistik i Ånge kommun

Ånge kommun hade år 2022 en folkmängd 9 143 personer (SCB, 2023), det innebar en minskning med 90 personer mot föregående år. I jämförelse med riket har Ånge kommun en högre andel äldre invånare än riket i sin helhet. Könsfördelningen i kommunen är 48 procent kvinnor och 52 procent män, vilket är lite lägre andel kvinnor än riket i sin helhet där andelen kvinnor och män är 49,6 procent motsvarande 52,4 procent. I Ånge kommun är det framför allt färre yngre kvinnor än äldre, 61-åriga kvinnor som utgör en hög andel och 26-åriga kvinnor som utgör en låg andel av befolkningen enligt kommunens befolkningsprognos (2020).

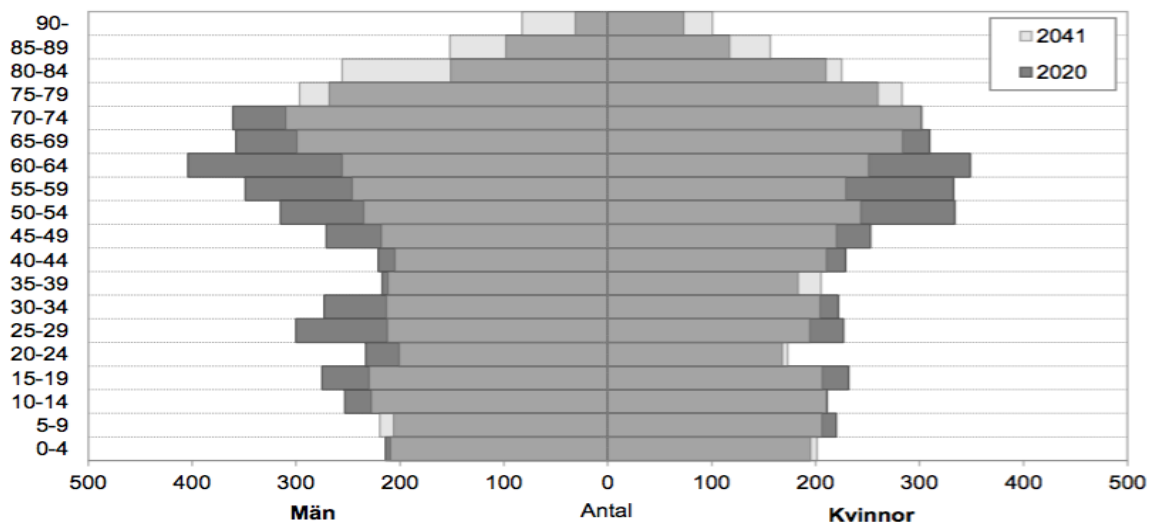

Figur 1: Befolkningsförändring Ånge kommun 1970–2022 (källa: SCB, 2023)

Fler avlider än föds i Ånge kommun trots att fruktsamheten är 10 procent högre än i övriga riket, vilket innebär ett negativt födelsenetto under åren som leder fram till 2025, därefter förväntas det bli positivt födelsenetto och växa till 25 personer vid prognosens slut.

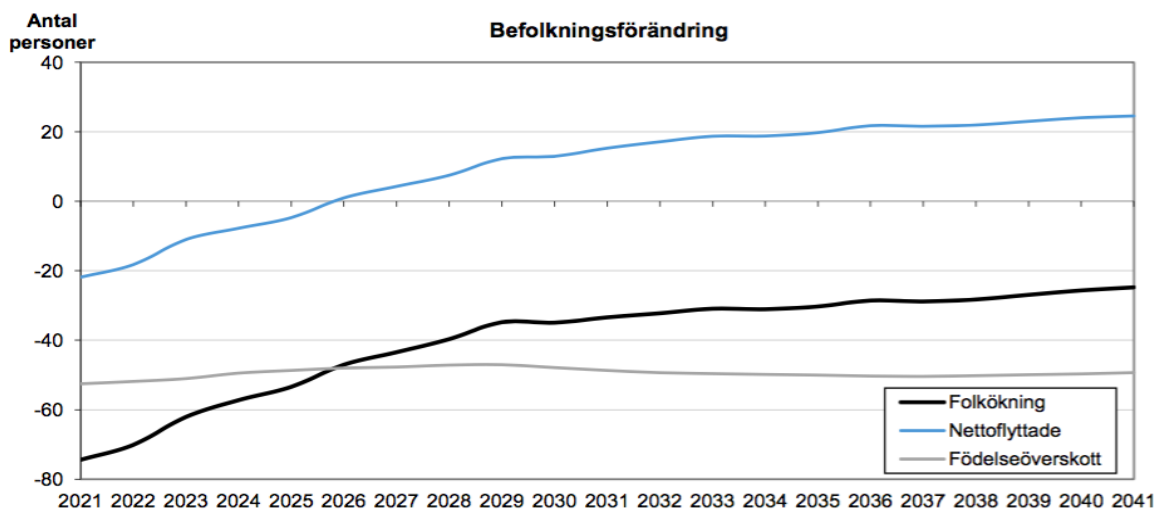
En åldrande befolkning

Vid en uppdelning av befolkningen i femårsklasser syns att åldersgruppen 60–64 år var störst antalsmässigt både för kvinnor och för män år 2020. Detta är även den åldersgrupp som väntas få den största antalsmässiga minskningen fram till år 2041. År 2041 väntas den största gruppen vara åldersgruppen 70–74 år. Den grupp som väntas öka mest i antal under prognosperioden är åldersgruppen 80–84 år. Minst antal förväntas i åldersgruppen 90 år och äldre, både år 2020 och 2041, men gruppen ökar antalsmässigt med 76 procent mellan åren (Tabell 4). Med en åldrande befolkning ökar kraven på stöd och service för att tillgodose behovet för vård-och omsorg i kommunen.

Figur 2: Befolkningspyramid i Ånge kommun år 2020 och 2041. Källa: Ånge kommun, Befolkningsprognos 2020.

Enligt den befolkningsprognos Ånge kommun tagit fram förväntas antalet 65–79-åringar minska med 84 personer mellan åren 2020 och 2041, under åren som leder fram till 2033 kommer antalet inom denna åldersgrupp att öka för att sedan minska under åren som leder fram till 2041 med 158 personer, vilket i genomsnitt är en minskning med 4 personer per år. För åldersgruppen 80–89 år förväntas en ökning ske med 213 personer under åren som leder fram till 2041, vilket motsvarar en ökning på 10 personer per år. Antalet personer 90 år eller äldre förväntas öka med 79 personer under större delen av prognosperioden, vilket i genomsnitt kommer motsvara 4 personer per år.

Figur 3: Befolkningsförändring år 2020–2041. Källa: Ånge kommun, Befolkningsprognos 2020.

Arbetsmarknad och regionala samarbeten

Sundsvallsregionen

Sundsvallsregionen är namnet på det regionala samarbetet som Sundsvall, Timrå, Härnösand, Ånge, Nordanstig och Hudiksvall bedriver sedan 2006. Sundsvallsregionen samverkar inom flertalet områden men främst kring kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, transport och trafikfrågor.

Sundsvallsregionen har totalt cirka 198 500 invånare, varav 9 200 personer är bosatta i Ånge kommun. Skillnaderna i befolkning och åldersstruktur är stora mellan kommunerna. Ånge har en åldrande befolkning och har under de senaste åren haft en stadig befolkningsminskning, något som stämmer med läget i grannkommunerna med undantag från Sundsvall.

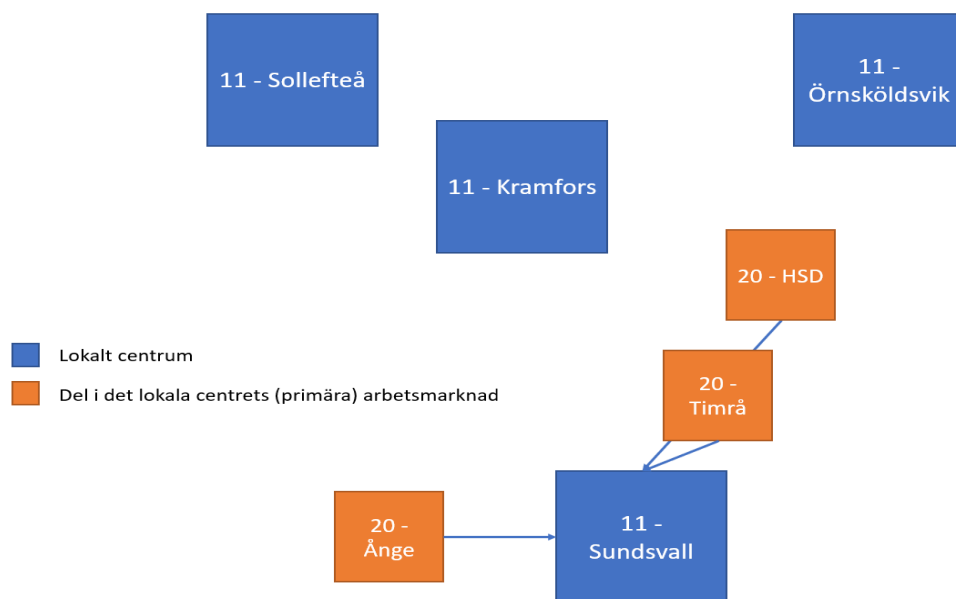
Det finns ett ömsesidigt beroende inom regionen. En stark kärna stödjer ett större omland och vice versa. Därför är det av gemensamt intresse att regionkärnan stärks och utvecklas. Ånge har genom sina överkomliga bostadspriser blivit en utpendlingskommun. Tillgängligheten till natur och fritid har även bidragit till Ånges attraktivitet som boendekommun. Nya etableringar inom industri och verksamheter har även skapat en ny arbetsmarknad som är en bidragande faktor för den vidare utvecklingen i Ånge.

Arbetspendling

Pendlingen i Västernorrland län har sedan 2011 ökat långsamt men ligger mycket under riket i sin helhet. Under 2019 låg andelen pendlare på 16 procent i Västernorrlands län, vilket motsvarar knappt hälften av andelen pendlare i riket. Pendlingsgraden och andelen pendlare skiljer sig mellan kommunerna, vilket är ett resultat av kommunens geografiska placering i förhållande till större arbetsmarknadskommuner samt Västernorrlands bristfälliga infrastruktur som påverkar pendlingsmöjligheterna och därtill kollektivtrafiksystem som inte är tillräckligt konkurrenskraftiga. Tillgängligheten till goda pendlingsmöjligheter kan därför anses vara förhållandevis låg i förhållande till potentialen och därmed starkt bidragande till den låga pendlingsgraden i Västernorrland.

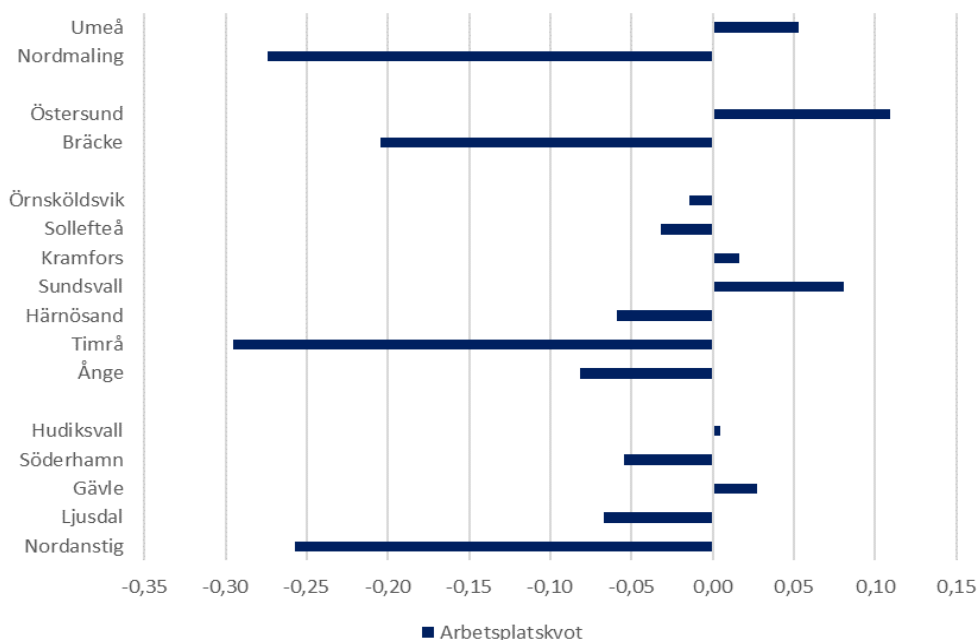
Under Coronapandemin har möjligheterna till ökat distansarbete skapat ett flexiblare förhållande mellan bostaden och arbetsplatsen, något som bidragit till en ”regionförstoring” då behovet av resande i arbetet inte blivit lika påtagligt. Bland Västernorrlands kommuner är Sundsvall och Härnösand relativt högt upp i listan över andel som kan arbeta på distans. Jämförs dock Sundsvalls andel om 31% med Stockholmsförorter där andelen ligger på 50% eller över, är det dock en bra bit till de nivåerna. Ånge har en lägre andel distansarbetare om 16 % vilket kan bero av andelen förvärvsarbetare inom industri och platsbunden verksamhet krävt närvarande personal.

Västernorrland innehåller fyra lokala arbetsmarknadsregioner enligt en indelning från SCB (2019). De inkluderar Kramfors kommun, Sollefteå kommun, Örnsköldsviks kommun och Sundsvall (som inkluderar Sundsvalls kommun, Härnösands kommun, Timrå kommun och Ånge kommun). Att Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik bildar egna lokala arbetsmarknadsregioner beror dels på att utpendlingen är låg – vilket innebär att man definieras som ett *lokalt centrum*, likt Sundsvall. I Sundsvall lokala arbetsmarknad har idag både Härnösand, Timrå och Ånge sin primära pendling till Sundsvall och man uppfyller inte kriterierna för ett lokalt centrum (pendlingen är för stor), därför ingår kommunerna i Sundsvalls lokala arbetsmarknad. Regionens lokala arbetsmarknader har inte vuxit sen 2006, då Ånge uppgick i Sundsvalls lokala arbetsmarknad.

Figur 4. Illustration över lokala arbetsmarknader i Västernorrland 2019. Källa: SCB, illustration Region Västernorrland.

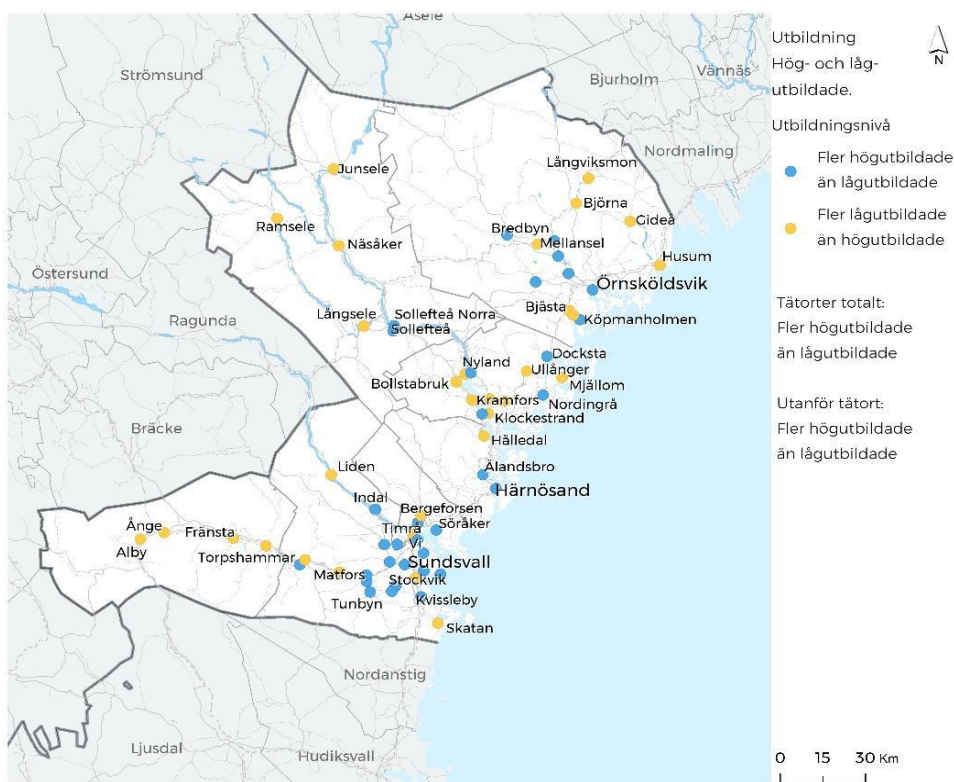
Förhållandet mellan *dagbefolkningen* (boende i kommunen som också jobbar i kommunen och inpendlare) och *nattbefolkningen* (alla förvärvsarbetande som är folkbokförda i kommunen) är ett nyckeltal som benämns *arbetsplatskvot*. En grov tolkning är att ett större positivt tal innebär att i denna kommun tenderar man att arbeta i, medan ett starkt negativt tal innebär att kommunen mer ses som en attraktiv boende- och utpendlingskommun (Figur 6). Ånge kommun rör sig mot ett negativt tal, vilket i grova drag innebär att kommunen är en attraktiv boende- och utpendlingskommun. En stor del av Ånge kommuns pendlings mönster visar på en hög andel pendlingar mellan Ånge och Sundsvall, vilket kan förklaras med att Sundsvall är ett primärpendlingsområde för arbetsmarknadsregionen Ånge ingår i (Figur 8). Pendling sker även i stor utsträckning till Bräcke och Östersund.

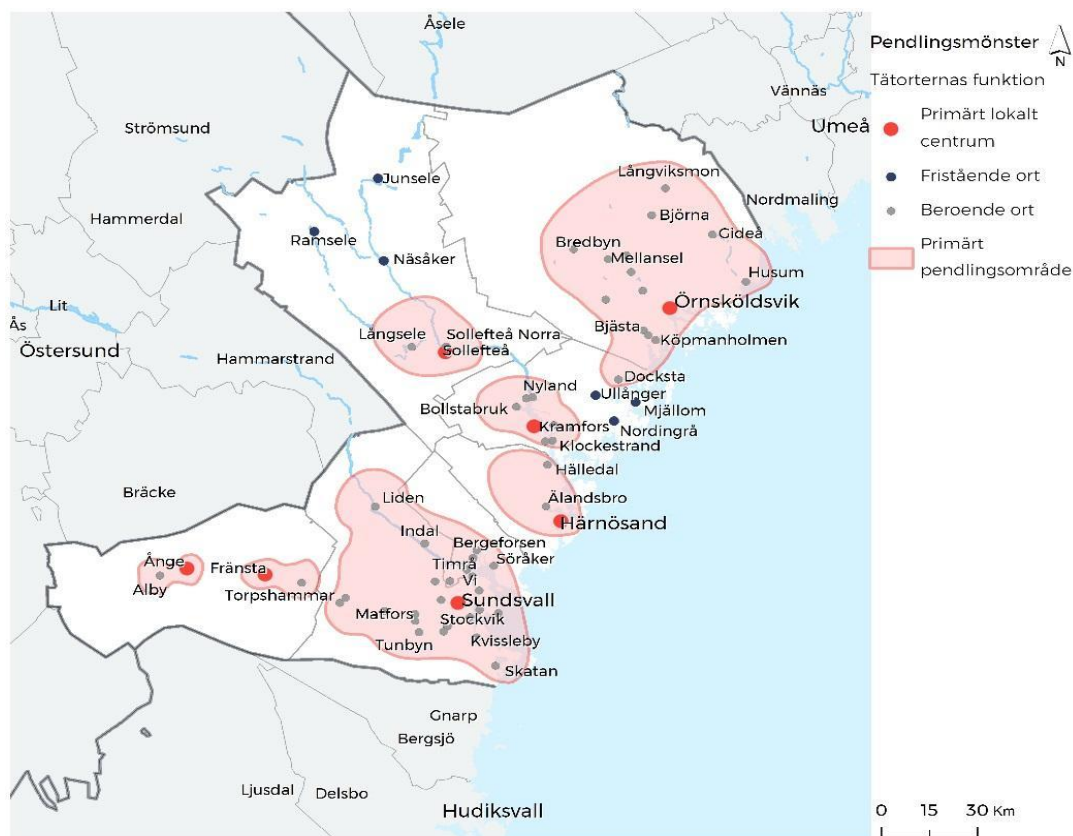
Figur 5. Justerad arbetsplatskvot för utvalda kommuner runt Västernorrlands geografi (2019). Källa: SCB (RAMS – öppna data), bearbetning Region Västernorrland.

Arbetsmarknads utpendling från Ånge sker främst för arbetstagare med offentliga tjänster, privata tjänster och inom industri. Pendlingen sker främst till Ånges centralorter och en större andel som pendlar in till kommunen arbetar inom någon av Ånges industrier.

Andelen högutbildade med minst 3 års eftergymnasial utbildning är lägre i den mindre tätorten gentemot tätorterna. Ånge kommun har en större andel lågutbildade än högutbildade inom befolkningen. Det finns även ett samband mellan utbildningsnivå och arbetspendling, där andelen med en högre utbildning som pendlar är fler än den gruppen med lägre utbildning. Baserat på pendlingsutbytet mellan tätorterna framträder en struktur i länet med två huvudsakliga arbetsmarknadsregioner. Örnköldsvik i norr och Sundsvall i söder. Ånge har ett utbyte med de större arbetsmarknadsregionerna i länet, men utgår även från separata lokala arbetsmarknader. I Ånge kommun är Ånge och Fränsta det primära lokala arbetsmarknadscentrumen för pendling i kommunen samtidigt som Alby med sin industri och Torpshammar räknas som beroende orter inom den primära pendlingen inom Ånge kommun.

Figur 6. Andel högutbildade kvinnor och män i åldern 20–64 år med minst tre års eftergymnasial utbildning (2017). Källa: WSP. Rapport Strukturbilder Västernorrland (2018-11-26).

Figur 7. Funktionella arbetsmarknadsregioner baserade på tätortspendling (2016). Källa: WSP. Rapport Strukturbilder Västerbotten (2018-11-26).

Sysselsättning

I Västerbotten som stort kommer den huvudsakliga inkomsten från förvärvsarbete vilket i genomsnitt motsvarar 56 procent av den totala hushållsinkomsten i länet. Den demografiska fördelningen av befolkningen i länet visar även på en högre andel äldre boende i de mindre orterna vars huvudsakliga inkomstkälla är pensionen (WSP Rapport, Strukturbilder Västerbotten, 2018). I Sverige är den genomsnittliga inkomsten före skatt för personer mellan åldrarna 20 och 64 år 28 700 kronor per månad (2019). I Ånge kommun tjänar den genomsnittliga personen inom samma ålderskategori 25 692 kronor per månad (2019). Av den boende befolkningen mellan åldrarna 20 och 64 år i kommunen har 80 procent av dessa ett arbete. Utifrån kommunens befolkningsprognos förväntas försörjningskvoten i kommunen öka allt eftersom befolkningen blir äldre vilket skapar ett högt tryck på den arbetsföra befolkningen. Samtidigt har Ånge kommun haft en negativ befolkningsutveckling vilket påverkar försörjningskvoten. En utveckling som är ett problem i hela länet, när befolkningen åldras utan ökade födselotal eller inflyttning. Ånge kommuns hushållsekonomiska standard ligger på 94 procent vilket sett till Västerbottens län är något lägre, den ekonomiska utvecklingen är större i städerna där Sundsvall har hushållsekonomisk standard på 105 procent.

Den geografiska fördelningen av inkomster i länet stärker den socioekonomiska bilden av Västerbottens län där angränsande kommuner till större städer har en lägre ekonomisk utveckling. En förklaring till varför de med låg inkomst har en svag ekonomisk utveckling kan förklaras med att inkomsten i större utsträckning består av olika typer av social ersättning, medan löne- och näringsinkomster samt kapitalinkomster är dominerande inkomstkällor för de med högre inkomst. Överlag ser man att yngre och äldre har en lägre ekonomisk standard än personer i arbetsför ålder. Arbetslösheten i Ånge kommun är lägst i länet. Andelen inskrivna arbetslösa i Ånge kommun var under

april månad 2021 7,5 %. Kommunen har även lägsta andelen arbetslösa ungdomar i åldrarna 18–24 år där andelen ligger på 10,7 % och för åldersgruppen 50–64 år ligger andelen på 6,5 %.

Figur 8. Försörjningskvot Ånge kommun, framtidsprognos. Källa: Ånge kommun 2020.

Hög utbildningsnivå är koncentrerad i de större orterna, främst Sundsvall och något mindre utsträckning Härnösand och Örnsköldsvik. I de mindre tätorterna i länets inland är det generellt sett lägre utbildningsnivåer. I Ånge kommun är utbildningsgraden med en eftergymnasialutbildning 3 år eller mer, lägre än i riket. Mellan åldrarna 25–64 år är det 44,4 procent i riket som har en eftergymnasial utbildning ställt mot 24,2 procent i Ånge kommun. Kvinnor i Ånge kommun har i allt större grad en eftergymnasial utbildning 3 år eller mer.

Ohälsotalen är ytterligare en variabel som i hög grad sammanfaller med socioekonomi. I regioner med lägre utbildningsnivå, lägre inkomster och en större andel kvinnor bland de förvärvsarbetande är också ohälsotalen högre. I länet framträder detta mönster bland annat kring Kramfors, Ånge och delar av inlandet. Ohälsotalen är markant lägre i orter med högre utbildnings- och inkomstnivåer, företrädesvis kringlandet runt Sundsvall och Örnsköldsvik.

Mål, planer och program

Regional utvecklingsstrategi

Västernorrlands län har en regional utvecklingsstrategi som anger den övergripande inriktningen för hur länet bör utvecklas.

1. Människan som drivkraft

År 2020 har vi byggt upp konkurrenskraftiga och hållbara samhällen och livsmiljöer över hela länet som ger hög livskvalitet och skapar framtidstro, engagemang och öppenhet.

2. Kompetens som drivkraft

År 2020 har länet ett hållbart samverkans- och matchningssystem som ger en effektiv arbetskrafts- och kompetenstillförsel.

3. Innovationsförmåga som drivkraft

År 2020 har länet drivande samverkans- och stödstrukturer för ett dynamiskt entreprenörs- och innovationsklimat på högsvensk nivå.

4. Tillgänglighet och infrastruktur som drivkraft

År 2020 har vi på bred front i länet nått en konkurrenskraftig och hållbar tillgänglighet genom strategiska investeringar och systembyggen för kommunikation och service. (Region Västernorrland, Regional utvecklingsstrategi för Västernorrlands län 2011–2020)

Ånge kommun Vision 2030

Ånge kommun Vision 2030 beslutades i KF 2021 och ligger till grund för Ånges framtidssyn på kommunens fortsatta utveckling. I Visionen finns 5 fokusområden som är utformade för att uppnå visionen (Hållbar vardag, Hållbar hälsa, Hållbar gemenskap, Hållbar kompetens, Hållbar natur). Visionen säger att;

”Vi är en plats för alla, med närhet till natur och gemenskap. Här ger näring och engagemangkraft till en levande byggd.”

Läs mer

- Befolkningsprognos 2020 (En ny befolkningsprognos är beställd kompletteras efter samrådet)
– Ånge kommun
- Kunskapsunderlaget till bostadsförsörjning – Ånge kommun
- Region Västernorrland - Regional utvecklingsstrategi
- Region Västernorrland – Innovationsstrategi för smart specialisering
- Plan för bättre företagsklimat – Ånge kommun
- Näringslivsanalys – Ånge kommun